

Bruselj, 16.11.2017
COM(2017) 665 final

POROČILO KOMISIJE

Poročilo o uporabi Direktive 96/82/ES o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi, v državah članicah za obdobje 2012–2014

Poročilo Komisije

POROČILO O UPORABI DIREKTIVE 96/82/ES O OBVLADOVANJU NEVARNOSTI VEČJIH NESREČ, V KATERE SO VKLJUČENE NEVARNE SNOVI, V DRŽAVAH ČLANICAH ZA OBDOBJE 2012–2014

Vsebina

1. UVOD	2
2. POVZETEK POROČIL DRŽAV ČLANIC.....	4
2.1. Število organizacij	4
2.2. Ukrepi za obvladovanje tveganj	5
2.2.1. Priprava načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah	6
2.2.2. Preskušanje in pregled načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah	7
2.2.3. Obveščanje javnosti.....	8
2.3. Inšpekcijski nadzor	9
3. STATISTIČNI PODATKI O VEČJIH NESREČAH IZ SISTEMA EMARS.....	12
4. SKLEPI IN NADALJNI UKREPI	16

1. UVOD

Večje nesreče, v katere so vključene nevarne snovi, pomenijo veliko nevarnost za ljudi in okolje. Poleg tega take nesreče povzročijo precejšnje gospodarske izgube in ovirajo trajnostno rast. Po drugi strani je uporaba velikih količin nevarnih snovi neizogibna v nekaterih industrijskih panogah, ki so ključne za sodobno industrializirano družbo. Za čim večje zmanjšanje povezanih tveganj so potrebni ukrepi za preprečitev večjih nesreč ter zagotovitev ustrezne pripravljenosti in odziva, če se take nesreče vseeno zgodijo.

V Direktivi Sveta 96/82/ES¹ o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi (v nadaljnjem besedilu: direktiva Seveso II), je določen ustrezen

¹ Direktiva 96/82/ES (UL L 10, 14.1.1997, str. 13), spremenjena z Direktivo 2003/105/ES (UL L 345, 31.12.2003, str. 97).

okvir v zvezi z ukrepi za obvladovanje tveganj za preprečitev večjih nesreč in omejitev njihovih posledic. Direktiva Seveso II je bila medtem nadomeščena z Direktivo 2012/18/EU² (v nadaljnjem besedilu: direktiva Seveso III), ki so jo morale države članice prenesti do 31. maja 2015.

Države članice v skladu s členom 19(4) direktive Seveso II Komisiji zagotovijo triletno poročilo o izvajanju direktive Seveso II. Komisija vsaka tri leta objavi povzetek teh informacij. To poročilo vsebuje predvsem ta povzetek za obdobje 2012–2014. Poleg tega nadomestitev direktive Seveso II z direktivo Seveso III ponuja priložnost, da se ne le oceni zadnje obdobje poročanja, ampak preuči tudi celotni napredek, dosežen med veljavnostjo direktive Seveso II.

V poglavju 2 tega poročila so povzete informacije, ki so jih države članice predložile na podlagi vprašalnika³, osredotočenega na prej opredeljena težavna področja. Namen tega povzetka je oceniti raven izvajanja in opredeliti morebitne pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti. V poglavju 3 je to dopolnjeno s podatki o nesrečah iz analize zbirke podatkov eMARS⁴, ki jo upravlja Urad za nevarnosti večjih nesreč v okviru Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije na podlagi informacij, ki so jih zagotovile države članice. V poglavju 4 sledijo sklepi in prihodnji ukrepi.

Komisija je tako kot pri prejšnjih ocenjevanjih za analizo poročil, ki so jih zagotovile države članice, ter drugih ustreznih podatkov najela zunanjega izvajalca storitev. Študija, ki jo je izdelal pogodbeni izvajalec, je na voljo v spletni knjigarni EU Bookshop⁵ in vsebuje podrobno analizo sporočenih informacij, vključno z analizo vseh držav članic, ter drugih razpoložljivih informacij.

Celotni prispevki 28 držav članic, prostovoljni prispevek iz Norveške, vprašalnik ter predhodna poročila za obdobja 2000–2002⁶, 2003–2005⁷, 2006–2008⁸ in 2009–2011⁹ so na voljo na spletišču CIRCABC¹⁰.

² Direktiva 2012/18/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi, ki spreminja in nato razveljavlja Direktivo Sveta 96/82/ES (Besedilo velja za EGP) (UL L 197, 24.7.2012, str. 1–37).

³ Dokument C(2011) 4598 final, Izvedbeni sklep Komisije z dne 30. junija 2011.

⁴ Sistem za poročanje o večjih nesrečah (<https://emars.jrc.ec.europa.eu>).

⁵ <https://publications.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/26c9aa63-523e-11e7-a5ca-01aa75ed71a1>.

⁶ Dokument C(2004) 3335.

⁷ Dokument C(2007) 3842.

⁸ Dokument C(2010) 5422 final.

⁹ Dokument C(2013) 4035 final.

¹⁰ <https://circabc.europa.eu/w/browse/4cc9ca17-0920-4d8a-8796-6ffa170612b7>.

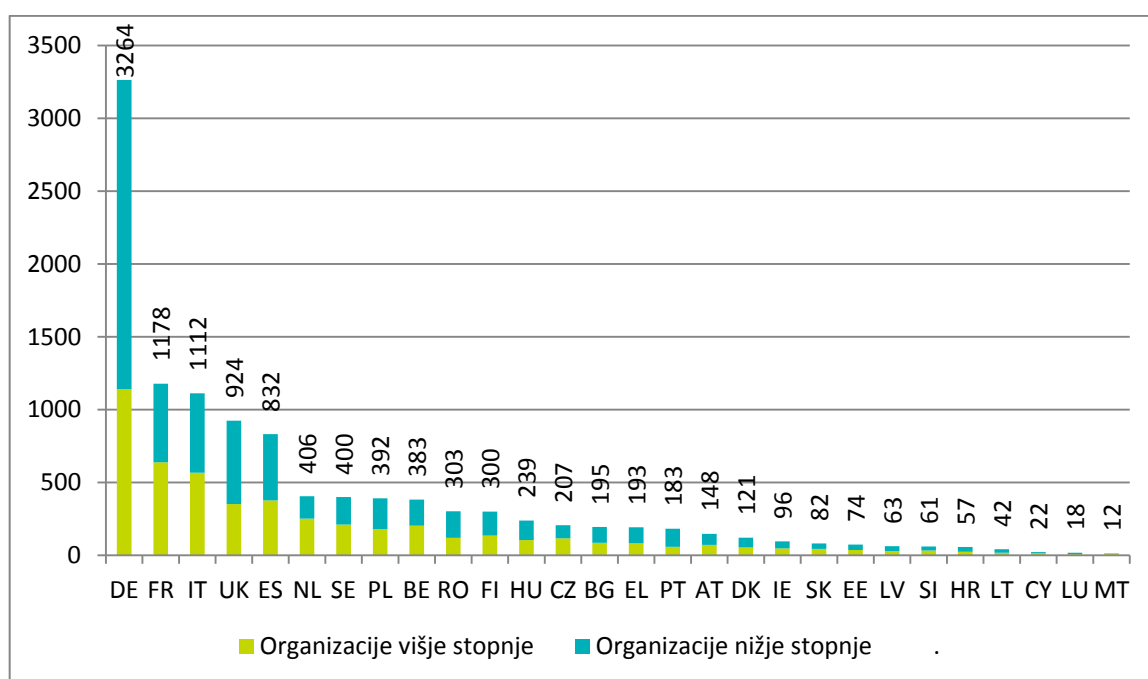
2. POVZETEK POROČIL DRŽAV ČLANIC

Vseh 28 držav članic je Komisiji predložilo triletna poročila.

2.1. Število organizacij¹¹

Države članice so v poročilih navedle skupno 11 297 organizacij, ki spadajo pod direktivo Seveso II. V primerjavi z letom 2011 (10 314 organizacij) to pomeni neto povečanje za 983 organizacij, od katerih je večina organizacij nižje stopnje (756), preostale pa so organizacije višje stopnje (227). O povečanju so poročale skoraj vse države članice, vendar je velik delež tega povečanja ugotovila Nemčija (+859 organizacij). Na podlagi razpoložljivih podatkov ni mogoče sklepati o razlogih za povečanje (med možnimi razlogi so na primer gospodarska širitev, boljše izvajanje ali strožje razvrščanje nevarnih snovi).

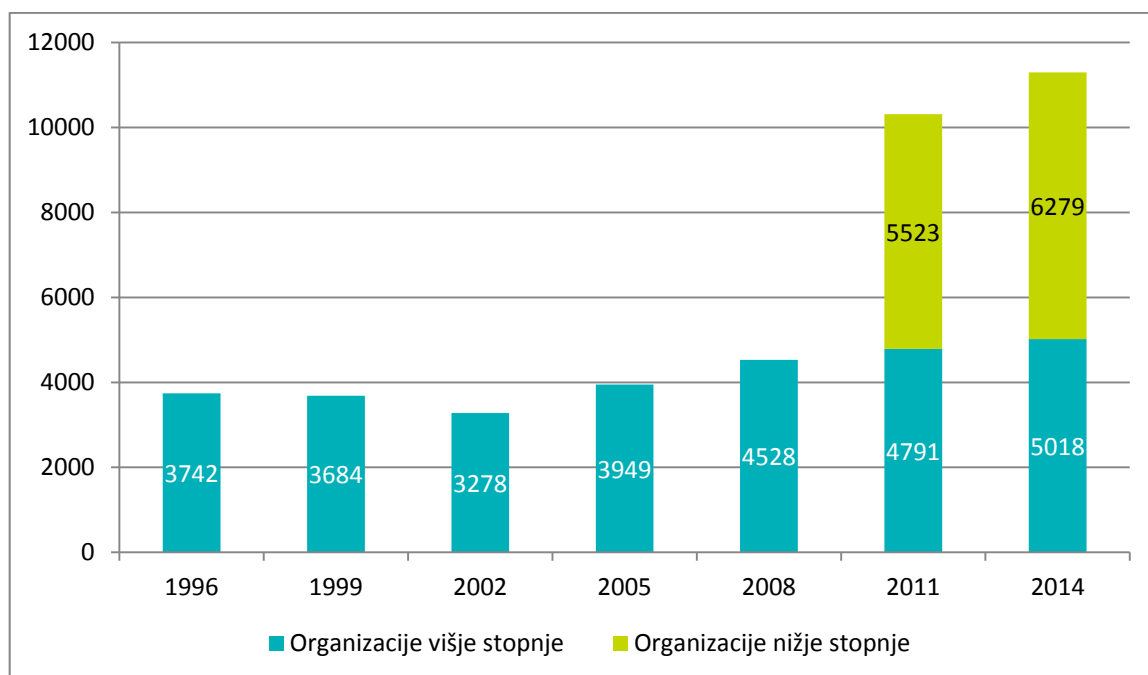
Slika 1: Število organizacij Seveso v letu 2014

Kot prikazuje Figure 2, se število organizacij, ki jih zajema Direktiva, počasi, a vztrajno povečuje. To je treba umestiti v kontekst treh krogov širitve v tem obdobju (2004, 2007 in 2013), stalnega širjenja znanja o nevarnih snoveh, gospodarske rasti in izboljševanja izvajanja. Podatki o organizacijah nižje stopnje so bili sporočeni samo od obdobja poročanja 2009–2011.

¹¹ Na podlagi poročil držav članic.

Slika 2: Spreminjanje sporočenega števila organizacij¹²

Izmed 48 dejavnosti, ki se uporabljajo za kategorizacijo organizacij Seveso, se v skoraj 40 % organizacij opravljajo štiri dejavnosti:

- (1) splošna proizvodnja kemikalij (763 organizacij = 12,3 %),
- (2) shranjevanje goriva (650 organizacij = 10,5 %),
- (3) prodaja na debelo in drobno (553 organizacij = 8,9 %),
- (4) proizvodnja, polnjenje in distribucija utekočinjenega naftnega plina (465 organizacij = 7,5 %).

2.2. Ukrepi za obvladovanje tveganj

Priprava varnostnih poročil (ki vključuje oceno tveganja), načrtov ukrepov ob nesrečah za organizacije višje stopnje ter ukrepov za obveščanje javnosti in inšpekcijski nadzor so ključni stebri preprečevanja večjih nesreč in pripravljenosti nanje.

Prejšnje ocene uporabe direktive Seveso II niso pokazale sistematičnih pomanjkljivosti upravljalcev pri pripravi varnostnih poročil in načrtov ukrepov v organizaciji ob nesrečah. Zato to vprašanje ni več bilo vključeno v vprašalnik za obdobje poročanja 2011–2014.

V skladu z direktivo Seveso II imajo pristojni organi več obveznosti, najpomembnejše med njimi pa so: preučitev varnostnih poročil in sporočanje svojih sklepov upravljavcu,

¹² Zaradi različnih opredelitev organizacij in obratov podatki za leti 1996 in 1999 niso popolnoma primerljivi. V nekaterih primerih je bilo več obratov iste organizacije morda navedenih ločeno, s čimer je mogoče pojasniti domnevno zmanjšanje leta 2002.

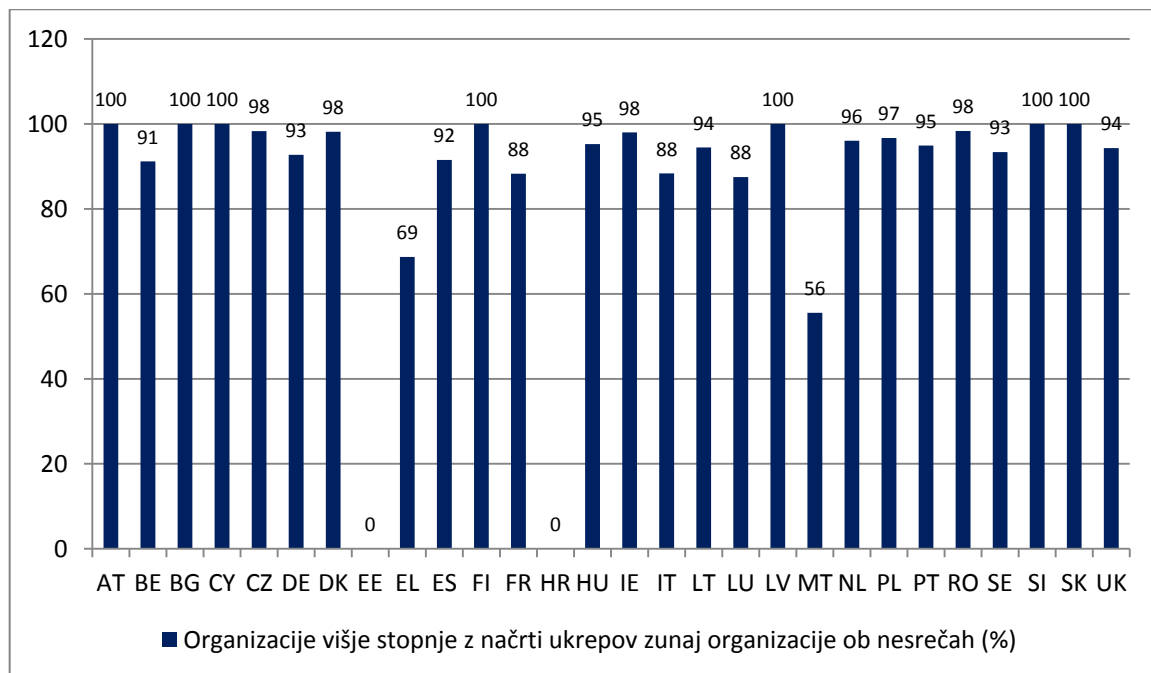
priprava načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah, zagotavljanje, da je javnost, ki bi jo to lahko zadevalo, obveščena o varnostnih ukrepih, izvajanje inšpekcijskega nadzora, opredelitev skupin organizacij z možnimi verižnimi učinki ter upoštevanje nevarnosti večjih nesreč pri načrtovanju rabe prostora.

2.2.1. Priprava načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah

Načrte ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah pripravijo organi za organizacije višje stopnje. Ti načrti so pomembni, da se omogoči hiter in usklajen odziv na večje nesreče, ter imajo ključno vlogo pri čim večjem zmanjšanju učinkov nesreč.

Večina držav članic je v zadnjih obdobjih poročanja dosegla velik napredek pri zagotavljanju, da so načrti ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah pripravljeni, vendar v povprečju v primerjavi z zadnjim obdobjem poročanja nadaljnega napredka ni bilo. Do konca obdobja poročanja načrt ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah ni bil izdelan za 407¹³ organizacij višje stopnje, kar pomeni 8 % vseh organizacij višje stopnje na ravni EU (leta 2010: 7 %).

Slika 3: Organizacije višje stopnje z načrti ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah

Razlogi, zakaj načrt ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah ni na voljo, so lahko utemeljeni, npr. v primeru novih organizacij ali velikih sprememb, ki so se zgodile malo pred koncem obdobja poročanja. Vendar je več držav članic sporočilo izjemno velik delež organizacij (tj. večji od 8-odstotnega povprečja) brez načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah.

V primerih maloštevilnih načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah so bili razlogi zelo različni. Ena država članica je navedla, da šest njenih regionalnih organov ni sprejelo načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah. Vendar ni navedla, na koliko

¹³ Ti podatki ne zajemajo 187 organizacij, v zvezi s katerimi so se pristojni organi odločili, da načrt ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah ni potreben na podlagi člena 11(6) direktive Seveso II.

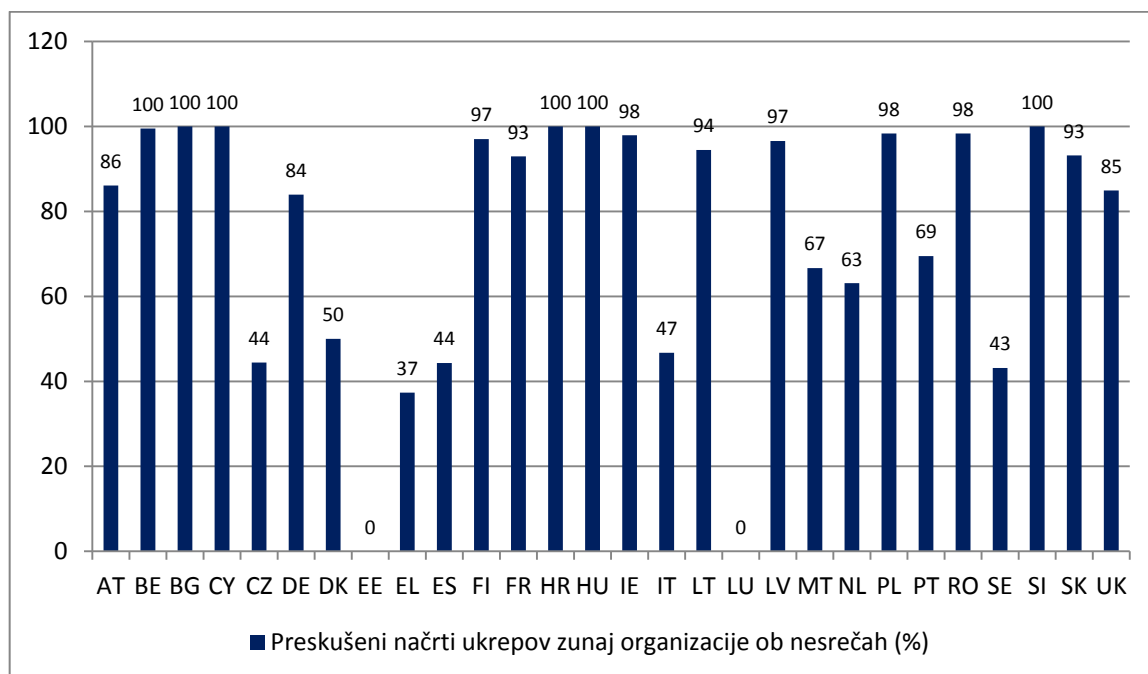
njenih organizacij od skupno 25 je to vplivalo, zato količinska opredelitev ni bila možna. Druga država članica je navedla, da je bil za celotno državo pripravljen enoten načrt ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah, ki ni specifičen za posamezno organizacijo, iz predloženih informacij pa ni bilo jasno, kako se je preskusil. V okviru nadaljnjih ukrepov Komisije je ta država članica sporočila, da se je stanje medtem spremenilo ter da so bili po letu 2014 izdelani in preskušeni posamezni načrti ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah.

2.2.2. Preskušanje in pregled načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah

Načrte ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah je treba pregledati in preskusiti v rednih časovnih presledkih, ki niso daljši od treh let. Zastarel ali nepreskušeni načrt ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah ima lahko v primeru nesreče smrtonosne posledice.

Na splošno je večina držav članic v zadnjih obdobjih poročanja dosegla določen napredek pri zagotavljanju, da so načrti ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah preskušeni, vendar v povprečju v primerjavi z zadnjim obdobjem poročanja bistvenega napredka ni bilo, čeprav so razlike zelo velike. V obdobju poročanja 2006–2008 je bilo pregledanih in preskušanih 60 % načrtov organizacij višje stopnje. V obdobju 2009–2011 se je ta delež povečal na 73 %, do konca leta 2014 pa je znašal 75 %. To očitno nakazuje, da so države članice čedalje učinkovitejše pri preskušanju načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah, vendar jih do 100-odstotnega ciljnega deleža čaka še precej dela.

Slika 4: Načrti ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah, preskušeni v obdobju 2012–2014¹⁴

¹⁴ Ti podatki ne zajemajo 187 organizacij, v zvezi s katerimi so se pristojni organi odločili, da načrt ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah ni potreben na podlagi člena 11(6) direktive Seveso II.

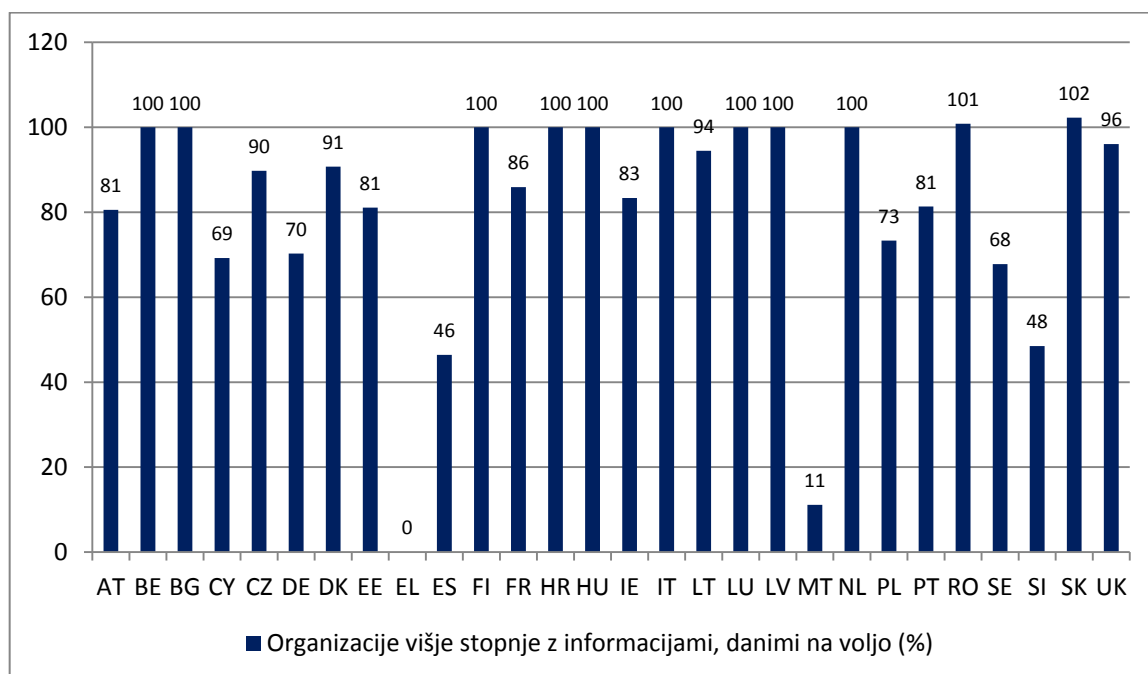
Medtem ko je več držav članic sporočilo izjemno velik delež načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah, ki niso bili preskušeni, je nekaterim državam članicam uspelo preskusiti večino načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah ali vsaj precej izboljšati stopnjo preskušanja, več pa jih je doseglo le malo napredka.

Sporočeni razlogi, zakaj načrti ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah niso bili preskušeni, so lahko utemeljeni, so pa bili zelo različni. Ena država članica je sporočila, da načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah ni bilo mogoče preskusiti, ker so večino služb za ukrepanje ob nesrečah sestavljali prostovoljci, to pa bi otežilo organizacijo preskusov. Druga država članica je navedla, da bo za celotno državo uporabljala enoten načrt ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah, ki ni specifičen za posamezno organizacijo, iz predloženih informacij pa ni bilo jasno, kako se je preskusil. Več držav članic ni predložilo dodatne utemeljitve, druge pa so sporočile, da se stanje preiskuje. Nazadnje, nekatere države članice so sporočile, da so organizacije nove ali so šele pred kratkim spremenile status ali bile posodobljene, zato preskušanje v obdobju poročanja ni bilo izvedljivo.

2.2.3. Obveščanje javnosti

Vsem osebam, ki bi jih lahko prizadela večja nesreča, je treba redno zagotavljati informacije o varnostnih ukrepih in pravilnem ravnanju ob nesreči, ne da bi morale to posebej zahtevati. V Direktivi ni določeno, kdo je za to odgovoren in kako se to zagotavlja. Javnost je o teh informacijah znova obveščena najpozneje čez pet let, tj. v obdobju, ki traja dve leti dlje kot obdobje poročanja. Zato nezagotovitev takih informacij v obdobju poročanja ne pomeni samodejno, da zahteve niso bile izpolnjene.

Slika 5: Informacije, dane na voljo za organizacije višje stopnje v obdobju 2012–2014¹⁵.

¹⁵ Nekaterne vrednosti presegajo 100 % zaradi razlik v številu organizacij v obdobju poročanja.

V povprečju so bile informacije zagotovljene za 81 % organizacij višje stopnje, deset držav članic pa je sporočilo, da so bile v obdobju poročanja informacije zagotovljene za vse organizacije višje stopnje. To je manj kot v prejšnjem obdobju poročanja, ko je ta delež znašal 87 %, vendar kot je navedeno zgoraj, to ne pomeni, da zahteve niso bile izpolnjene.

Večina držav članic je sporočila, da se te informacije zagotovijo v obliki letakov in da ob tem uporabljajo tudi druga komunikacijska sredstva (npr. spletna mesta, javna srečanja). Pet držav članic je sporočilo, da se informacije objavijo samo na spletu, zato morda ne dosežejo vseh oseb, ki bi lahko bile prizadete. Čeprav nekatere od teh držav članic te informacije na zahtevo dajo na voljo tudi pristojnim organom ali v prostorih upravljavca, to morda ni v skladu z načelom zagotavljanja informacij, ne da bi bilo treba prositi zanje. Pomembno je tudi, da v primeru nesreče čedalje več držav članic uporablja mobilne rešitve, kot so aplikacije za opozorila, SMS ali družbeni mediji, da opozorijo vse na prizadetem območju in navedejo, kako je treba pravilno ravnati.

Sporočeni razlogi, zakaj informacije niso bile zagotovljene, so bili zelo različni, npr. pomanjkanje razpoložljivih informacij, dejstvo, da so bile informacije zagotovljene pred sedanjim obdobjem poročanja in jih odtlej ni bilo treba posodobiti, ali to, da so nekatere organizacije nove ali so postale organizacije višje stopnje šele ob koncu obdobja poročanja, zato se informacije pripravljajo šele zdaj. Nekatere države članice so sporočile, da nekatere od njihovih organizacij ne vključujejo tveganj zunaj organizacije. Več držav članic je navedlo, da so za stanje izvedele zaradi poročanja in da ga bodo nadalje preiskale.

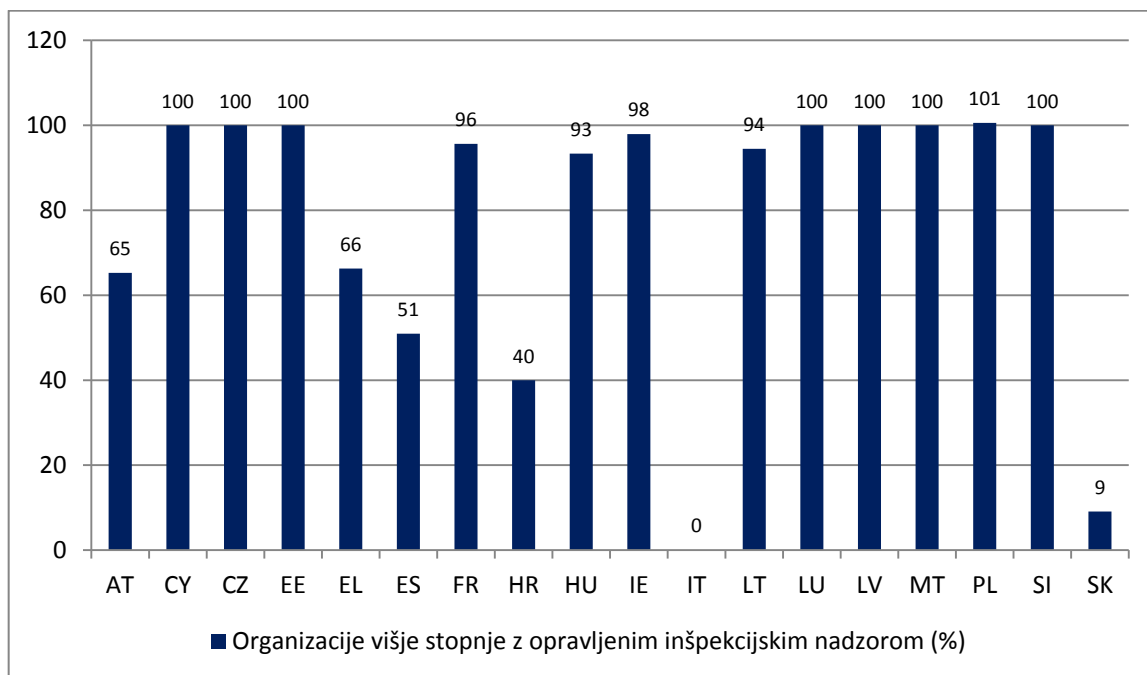
2.3. Inšpekcijski nadzor

V skladu z direktivo Seveso II morajo države članice vzpostaviti sistem inšpekcijskega nadzora in določiti program inšpekcijskega nadzora za vse organizacije. Za organizacije višje stopnje je treba inšpekcijski nadzor opraviti vsakih dvanajst mesecev, razen če se uporabi sistem sistematičnega ocenjevanja. Deset držav članic je sporočilo, da se uporablja tak sistem.

Figure 6 prikazuje stanje tistih držav članic, ki sistematičnega ocenjevanja ne uporabljajo¹⁶, tj. tistih, v katerih je treba inšpekcijski nadzor organizacij višje stopnje opraviti letno. Medtem ko 12 od 18 zadevnih držav članic dosega ali skoraj dosega cilj, so bili v nekaterih ugotovljeni precejšnji zaostanki. Te je mogoče pojasniti s: proračunskimi ali organizacijskimi omejitvami, pomanjkanjem ustreznih informacij s strani regionalnih pristojnih organov, uporabo mešanega sistema, v okviru katerega je treba v organizacijah načeloma opraviti letni inšpekcijski nadzor (zato so vključene na Figure 6), vendar lahko organi pogostost zmanjšajo na enkrat vsakih 18 mesecev.

¹⁶ Nekatere države članice so poročale o mešanih sistemih, npr. glede na regionalni pristop. V tem poročilu se za te države članice šteje, da uporabljajo sistematično ocenjevanje.

Slika 6: Letni inšpekcijski nadzor organizacij višje stopnje v obdobju 2012–2014 v državah članicah brez sistematičnega ocenjevanja¹⁵

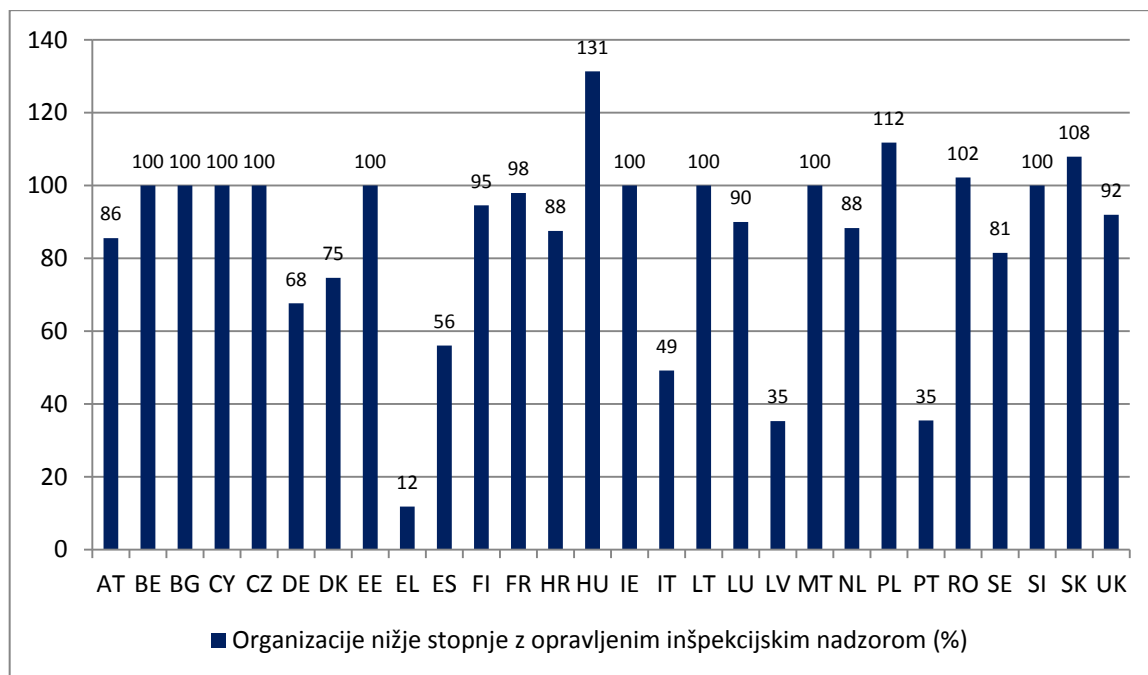
Kot prikazuje Figure 7, je bil v obdobju poročanja inšpekcijski nadzor vsaj enkrat opravljen za skupno 86 % organizacij višje stopnje. Medtem ko se na podlagi Figure 6 zdi, da imajo nekatere države članice težave pri doseganju letnega cilja, Figure 7, ki vključuje tudi države članice s sistemom sistematičnega ocenjevanja, nakazuje, da se inšpekcijski nadzor organizacij višje stopnje v večini držav članic izvaja vsaj v rednih časovnih presledkih. Poleg tega to pomeni izboljšanje v primerjavi s preteklima obdobjema poročanja (2006–2008: 66 %, 2009–2011: 65 %).

Slika 7: Inšpekcijski nadzor organizacij višje stopnje, v obdobju 2012–2014 opravljen vsaj enkrat¹⁵

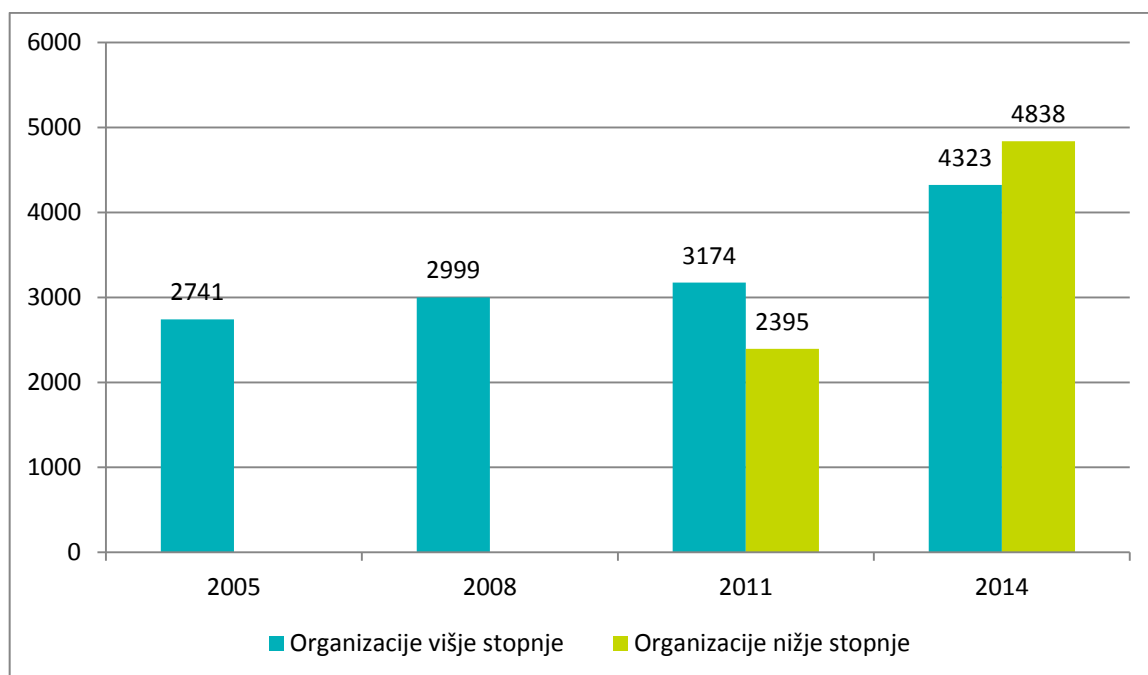
Direktiva Seveso II ne vsebuje zahteve glede pogostosti inšpekcijskega nadzora organizacij nižje stopnje. Vse države članice so sporočile, da so v obdobju poročanja inšpekcijski nadzor izvajale tudi za organizacije nižje stopnje. Vendar je 77-odstotna splošna stopnja inšpekcijskega nadzora nižja od tiste za organizacije višje stopnje. Države članice niso navedle razlogov za nizke stopnje inšpekcijskega nadzora organizacij nižje stopnje, vendar je mogoče domnevati, da so podobni razlogom, navedenim za organizacije višje stopnje. Pozitivno je to, da to pomeni precejšnje izboljšanje v primerjavi z obdobjem poročanja 2009–2011, ko je ta delež znašal 42 %.

Slika 8: Inšpekcijski nadzor organizacij nižje stopnje, v obdobju 2012–2014 opravljen vsaj enkrat¹⁵

Kljub pomembnemu napredku v primerjavi s prejšnjimi obdobji poročanja in dejstvu, da se število inšpekcijskih nadzorov povečuje (Figure 9), stanje v zvezi z inšpekcijskim nadzorom v več državah članicah še vedno ni povsem zadovoljivo. Ne glede na to je mogoče domnevati, da je ugotovljena stopnja skladnosti organizacij z zahtevami iz direktive Seveso II deloma posledica stroge ureditve inšpekcijskega nadzora, določene s to direktivo.

Slika 9: Spreminjanje sporočenega števila inšpekcijskih nadzorov

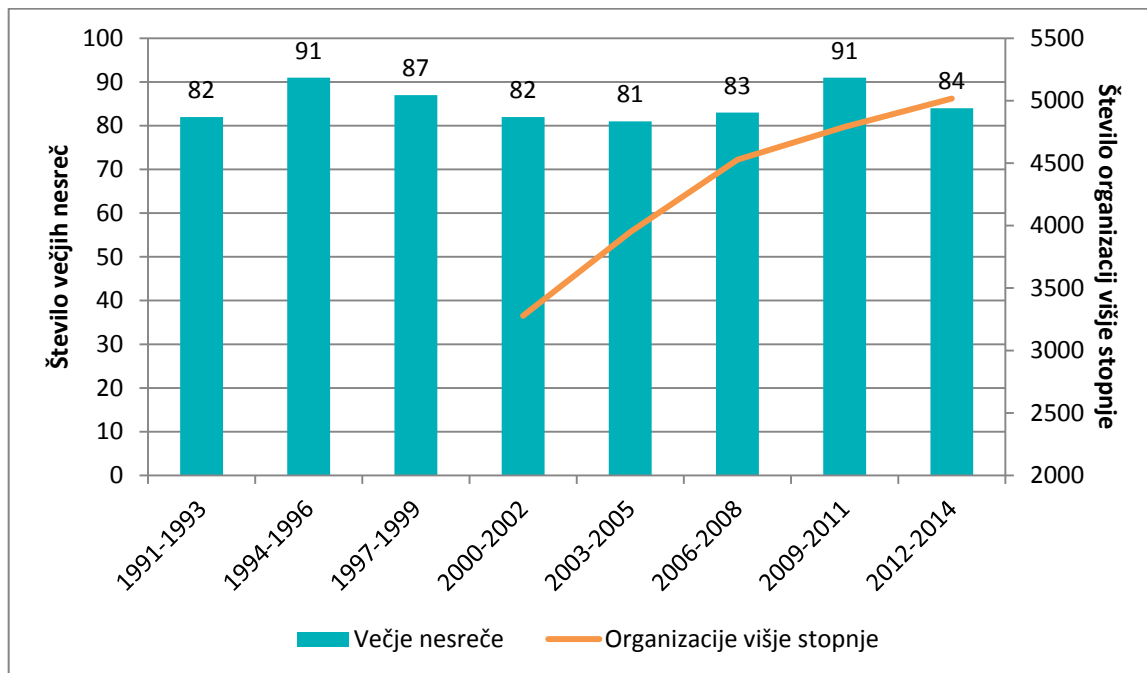
Da bi se stanje dodatno izboljšalo, so bile z direktivo Seveso III uvedene jasnejše zahteve za inšpekcijski nadzor, pri čemer je bil med drugim določen časovni okvir tudi za organizacije nižje stopnje (vsaj vsaka tri leta), pojasnjene so bile določbe glede inšpekcijskih načrtov in sistematičnih ocen, uveden pa je bil tudi obvezen izredni inšpekcijski nadzor, npr. v primeru resnih pritožb ali skorajšnjih nesreč¹⁷.

3. STATISTIČNI PODATKI O VEČJIH NESREČAH IZ SISTEMA eMARS

Število večjih nesreč je eden od ključnih kazalnikov za merjenje uspešnosti direktive Seveso II in njenega cilja, tj. preprečevanja večjih nesreč. Vendar ta podatek sam po sebi ni pomemben, saj je treba upoštevati, da na oceno vplivajo drugi dejavniki, kot je čedalje večje število organizacij ali vpliv nesreč (na zdravje, okolje, gospodarstvo). Zlasti v zvezi z vplivom nesreč je na voljo malo podatkov, zaradi česar je možnost ocene stanja omejena. Nazadnje, zaradi razmeroma majhnega števila primerljivih nesreč s podobnimi vzroki in vplivi ni mogoče izpeljati zanesljivih sklepov.

¹⁷ Skorajšnje nesreče so na primer resni izredni dogodki, pomembni za varnost, ki nazadnje niso povzročili nesreče, ker je bil sčasoma vzpostavljen nadzor nad stanjem.

Slika 10: Število večjih nesreč, ki izpolnjujejo vsaj eno merilo iz Priloge VI, v obdobju 2000–2014¹⁸

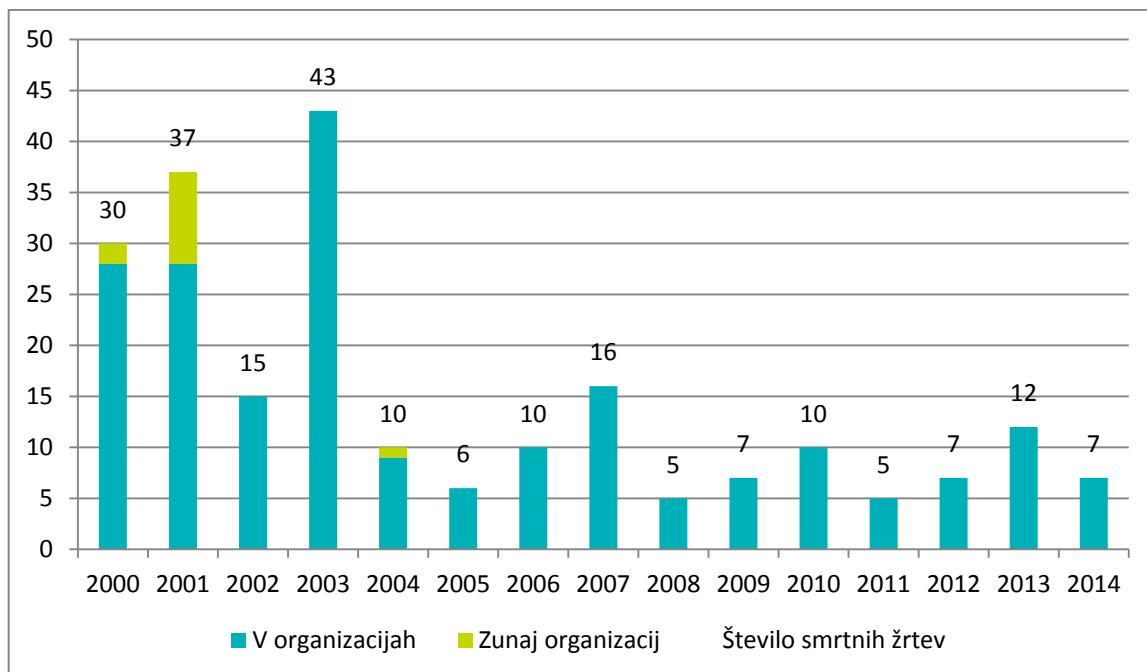

Med letoma 2000 in 2014 je bilo zbirki podatkov eMARS sporočenih skupno 490 nesreč. Med njimi je bilo 421 večjih nesreč, ki so izpolnjevale vsaj eno merilo iz Priloge VI¹⁹ k direktivi Seveso II. To pomeni, da se v povprečju letno zgodi 30 večjih nesreč. Približno 70 % večjih nesreč se je zgodilo v organizacijah višje stopnje. Kot prikazuje Figure 10, je na splošno število večjih nesreč ostalo razmeroma ustaljeno, čeprav se je povečalo število organizacij, za katera se uporablja direktiva Seveso II. Poleg tega Figure 11 nakazuje, da se je število smrtnih žrtev od leta 2000 zmanjšalo, kar bi lahko kazalo, da se vpliv nesreč morda zmanjšuje. Spodbudno je zlasti to, da po letu 2004 ni bila sporočena nobena smrtna žrtev zunaj organizacije.

¹⁸ Na tem grafu so prikazane samo organizacije višje stopnje, ker je število organizacij nižje stopnje na voljo samo od obdobja poročanja 2009–2011, kot je pojasnjeno zgoraj v tem poročilu. Vendar je mogoče domnevati, da se splošna slika zaradi vključitve organizacij nižje stopnje dejansko ne bi spremenila, saj je povečanje števila organizacij nižje stopnje z leti večinoma podobno povečanju števila organizacij višje stopnje. Za obdobje pred letom 1991 niso na voljo statistično zanesljivi podatki o nesrečah.

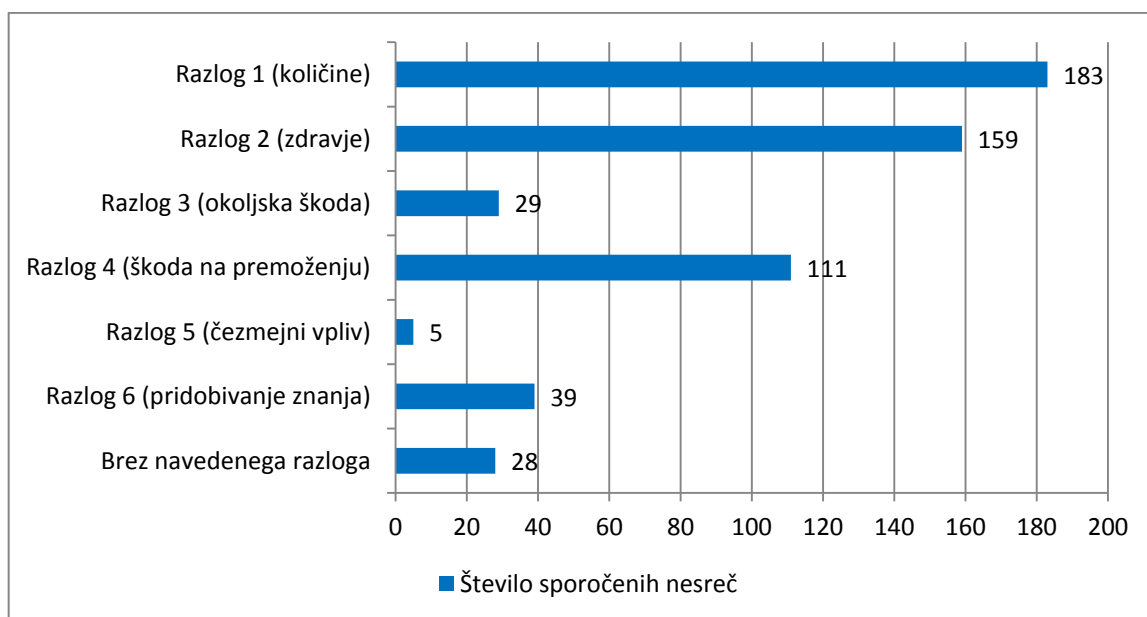
¹⁹ Zaradi poenostavitve se izraz „večja nesreča“ v tem poglavju nanaša na 421 nesreč, za katere je bilo sporočeno, da so izpolnjevale vsaj eno merilo iz Priloge VI. Za ostale sporočene nesreče je težko ugotoviti, ali pomenijo večje nesreče ali druge vrste nesreč, ki so bile prostovoljno sporočene, npr. za pridobivanje znanja.

Slika 11: Število smrtnih žrtev v organizacijah in zunaj njih v obdobju 2000–2014

Razlogi za sporočanje večjih nesreč se z leti niso bistveni spremenili. Zdi se, da so med nevarnimi pojavi, ki so vključeni v sporočene nesreče, najpogostejši izpusti strupenih snovi. To ustreza dejstvu, da so v večino nesreč vključene strupene in/ali vnetljive snovi. Če se upošteva tudi število organizacij, zbrani podatki kažejo, da se največ večjih nesreč zgodi v dejavnosti petrokemičnih/naftnih rafinerij.

Slika 12: Razlogi za sporočanje večjih nesreč v eMARS za obdobje 2000–2014^{20, 21}

Zbirka podatkov eMARS vključuje omejene informacije o družbenogospodarskih posledicah (npr. izguba premoženja, okoljska škoda, izguba delovnih mest, izguba ugleda, dolgoročni vpliv na okolico). Od 490 sporočenih nesreč jih samo 124 vključuje nekaj takih informacij. Običajno so omejene na neposredni vpliv (npr. zavarovane izgube) in ne upoštevajo širših ali dolgoročnih vplivov (kot sta izguba delovnih mest, okoljska škoda). Obsežnejše informacije o družbenogospodarskih posledicah so javno na voljo samo za malo izjemnih večjih nesreč. Javni organ Združenega kraljestva za zdravje in varnost (Health and Safety Executive) je razvil metodologijo za modeliranje gospodarskih posledic za nekatere vplive večjih nesreč²². Čeprav ne vključuje nekaterih pomembnih vplivov (vključno z okoljsko škodo), se lahko z uporabo tega pristopa za Evropsko unijo sklepa, da letni vpliv znaša več milijard evrov. Čeprav bi izboljšano znanje o družbenogospodarskih posledicah pomagalo bolje razumeti vpliv in koristi zakonodajnega okvira, bi bolj sistematično zbiranje takih informacij zahtevalo precej truda.

²⁰ Vsota razlogov je večja od skupnega števila sporočenih nesreč, saj je lahko razlogov za nesrečo več.

²¹ Merila, na katerih temeljijo razlogi, je mogoče povzeti, kot sledi:

- razlog 1: vključene snovi: več kot 5 % količine iz stolpca 3 Priloge I;
- razlog 2: poškodbe oseb: ≥ 1 smrtni primer, ≥ 6 hospitaliziranih zaradi poškodb itd.;
- razlog 3: neposredna škoda za okolje (v skladu s Prilogo VI);
- razlog 4: škoda na premoženju: v organizaciji > 2 milijona EUR, zunaj organizacije $> 0,5$ milijona EUR;
- razlog 5: čezmejna škoda: čezmejne nesreče;
- razlog 6: zanimive zaradi pridobivanja znanja.

²² <http://www.hse.gov.uk/research/rrhtm/rr1055.htm>.

4. SKLEPI IN NADALJNI UKREPI

Glede na zelo visoko stopnjo industrializacije v Evropski uniji je direktiva Seveso II pomagala zagotoviti, da so večje nesreče redke. Na splošno se obravnava kot referenčno merilo za politiko na področju industrijskih nesreč in zgled za zakonodajo v številnih državah po svetu.

Zgornja analiza potrjuje, da direktiva Seveso II deluje ustrezno. Praktično izvajanje in izvrševanje direktive Seveso II sta se na večini področij še izboljšali, zlasti industrijski upravljavci pa večinoma izpolnjujejo zahteve glede varnostnih poročil in načrtov ukrepov v organizaciji ob nesrečah. Kot je bilo ugotovljeno že za prejšnja obdobja poročanja, pa so v majhnem številu držav članic še naprej potrebna prizadevanja na nekaterih področjih. To zadeva zlasti pripravo in preskušanje načrtov ukrepov zunaj organizacije ob nesrečah, obveščanje javnosti in inšpekcijski nadzor. Čeprav se je tveganje zaradi teh pomanjkljivosti morda povečalo, ni dokazov, da bi v navedenih državah članicah že povzročile višjo stopnjo večjih nesreč.

Kljub povečanju števila organizacij, za katere se uporablja direktiva Seveso II, je letno število večjih nesreč na splošno ostalo nespremenjeno in jih je približno 30 na leto, pri čemer se glede na nekatere znake njihov vpliv zmanjšuje.

Komisija je pri pregledu direktive Seveso II upoštevala ugotovitve, ki se nanašajo na prejšnje obdobje poročanja, na podlagi tega pa je bila sprejeta direktiva Seveso III. Z novo direktivo se povečuje pravica javnosti do ustrezne obveščeniosti, saj se nekatere določbe uporabljajo tudi za organizacije nižje stopnje. Z njo se vključujejo podrobna pravila za zagotavljanje ustreznega posvetovanja z javnostjo o posameznih projektih in uvajajo strožje določbe o inšpekcijskem nadzoru. Zato se pričakuje, da bo skladnost z direktivo Seveso III prispevala k potrebnim izboljšavam, na katere je opozorjeno v tem poročilu.

Komisija bo pozorno spremljala napredek v zvezi s temi vprašanji in bo še naprej pomagala državam članicam pri nadaljnjem izboljševanju njihove uspešnosti, po potrebi z različnimi podpornimi dejavnostmi in ukrepi za izvrševanje.

Poleg tega bo Komisija nadaljevala delo za poenostavitev postopka poročanja, pri čemer bo zmanjšala upravno breme ter hkrati izboljšala ustreznost in kakovost podatkov, pridobljenih iz poročil. Da bi to dosegla, bo pregledala sisteme spremljanja, med drugim zaradi oblikovanja kazalnikov za boljše spremljanje izvajanja in ocenjevanje uspešnosti direktive Seveso III.